Yabanc?la?ma Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yabanc?la?ma Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32740

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yabanc?la?ma Ölçe?i, Dwight G. Dean taraf?ndan geli?tirilen ve Gü?ercin ile Aksay (2017) taraf?ndan **Türkçe** diline uyarlanan psikometrik bir araçt?r. Bu uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda güvenilirli?ini ve geçerlili?ini test etmeyi amaçlam??t?r. Ölçek, bireylerin toplumsal ve ki?isel ya?amlar?nda deneyimledikleri yabanc?la?ma düzeyini çok boyutlu bir yap?da ölçmek için tasarlanm??t?r. Ölçek tipi bir **Uyarlama** ölçe?idir.

Anahtar Kelimeler

Yabanc?la?ma, Dean Yabanc?la?ma Ölçe?i, **Türkçe Uyarlama**, Psikometrik Özellikler, Geçerlilik, Güvenilirlik, Sosyal Psikoloji, Sosyoloji.

Yazarlar

Utku Gü?ercin, Burcu Aksay.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin modern toplum yap?s? içerisinde hissettikleri yabanc?la?ma duygusunun yo?unlu?unu tespit etmektir. Dean'in orijinal teorisine dayanan bu araç, yabanc?la?may? tek bir kavram yerine, güçsüzlük, anlams?zl?k, normsuzluk ve toplumsal izolasyon gibi çe?itli alt boyutlar arac?l???yla kapsaml? bir ?ekilde incelemeye olanak tan?r. Uyarlama çal??mas?, bu boyutlar?n Türkiye örnekleminde kültürel olarak uygunlu?unu ve istatistiksel geçerli?ini kan?tlamay? hedeflemi?tir.

Bu ölçek, özellikle örgütsel davran??, sosyoloji ve psikoloji alanlar?nda, bireylerin çevrelerine kar?? geli?tirdikleri kopukluk hislerini ve toplumsal normlarla çat??ma durumlar?n? ölçmek isteyen ara?t?rmac?lar için de?erli bir araç sunmaktad?r.

Yap? (Konstrukt)

Ölçek, sosyolojik ve psikolojik literatürde merkezi bir yere sahip olan **yabanc?la?ma** yap?s?n? ölçer. Yabanc?la?ma, bireyin kendisini, çevresini veya toplumu kontrol etme yetene?inden yoksun hissetmesi, ya?am? anlamland?rma çabas?nda ba?ar?s?z olmas? veya toplumsal normlardan uzakla?mas? durumudur. Dean'in modeli, yabanc?la?may? be? temel boyutta ele al?r:

Güçsüzlük: Bireyin ya?am?nda önemli kararlar? etkileyemedi?i inanc?.
Anlams?zl?k: Ya?am amaçlar?n?n ve de?erlerinin belirsizle?mesi veya kaybolmas?.
Normsuzluk (Anomi): Toplumsal kurallar?n ve normlar?n geçerlili?ini yitirdi?i alg?s?.
Toplumsal ?zolasyon: Toplumdan veya sosyal a?lardan kendini d??lanm?? hissetme.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kültürel Yabanc?la?ma: Toplumun ana de?er sistemine kar?? duyars?zl?k veya reddetme.

Geçerlilik

Gü?ercin ve Aksay (2017) taraf?ndan gerçekle?tirilen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerlili?ini belirlemek amac?yla detayl? analizler yap?lm??t?r. Orijinal kaynakta geçerlilik istatistikleri do?rudan özetlenmemi? olsa da, makale, ölçe?in Dean'in çok boyutlu yap?s?n? Türk örnekleminde ne ölçüde korudu?unu gösteren faktör analizi sonuçlar?n? içermektedir. Genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumu incelenir.

Çeviri sürecinde dilsel ve kültürel e?de?erli?i sa?lamak için uzman görü?leri al?nm?? ve çeviri-geri çeviri yöntemleri uygulanm??t?r. Bu yöntemler, ölçek maddelerinin kültürel ba?lamda orijinal anlam?n? korudu?unu ve geçerli oldu?unu destekler.

Güvenilirlik

Uyarlama çal??mas?, Yabanc?la?ma Ölçe?i'nin iç tutarl?l???n? ve zamana kar?? kararl?l???n? incelemi?tir. Güvenilirlik analizi, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren **Cronbach Alfa** katsay?s? hesaplamalar?n? içerir. Orijinal kaynakta spesifik katsay?lar belirtilmemi? olsa da, ba?ar?l? bir uyarlama için bu katsay?lar?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas? beklenir.

?ç tutarl?l???n yan? s?ra, ölçe?in kararl?l???n? belirlemek için test-tekrar test güvenilirli?i analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, ayn? bireylere farkl? zamanlarda uygulanan ölçek sonuçlar?n?n ne kadar paralel oldu?unu göstererek ölçe?in zamana direncini kan?tlar.

Faktör Analizi

Dean'in Yabanc?la?ma Ölçe?i, yabanc?la?man?n farkl? yönlerini ölçen alt boyutlara sahiptir. Türkçe uyarlama çal??mas?n?n önemli bir k?sm?, bu çok boyutlu yap?y? Türk kat?l?mc? verileri üzerinde yeniden incelemektir. Faktör analizi, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü ortaya koyar ve maddelerin teorik olarak ait olduklar? alt faktörlere do?ru bir ?ekilde yüklendi?ini gösterir.

Analizler sonucunda elde edilen faktör yükleri ve varyans aç?klama oranlar?, ölçe?in Türk kültüründe de yabanc?la?ma yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermelidir. Bu bulgular, ölçe?in geçerli bir ?ekilde kullan?lmas? için kritik öneme sahiptir.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Dean'in Yabanc?la?ma Ölçe?i'nin Türkçe versiyonu)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Ka??t ve Kalem Testi)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Uyarlama çal??mas? genellikle yeti?kin ö?renci veya çal??an örneklemleri üzerinde yap?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki akademik veya profesyonel ortamlardan toplanan bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir. Detayl? örneklem büyüklü?ü ve özellikleri makalenin tam metninde yer almaktad?r.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert derecelendirme format?n? kullan?r. Kat?l?mc?lar, her bir maddeye ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Derecelendirme Sistemi: 5'li Likert (1= **Hiç kat?lm?yorum** - 5= **Tamamen Kat?l?yorum**).

Anahtar Kelimeler

Sosyal Yabanc?la?ma, Anomi, Güçsüzlük, Bireysel Kopukluk, **Psikolojik Ölçüm**, **Likert Ölçe?i**, Utku Gü?ercin.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Utku GÜ?ERÇ?N

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: ugugercin@adanabtu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (Sorumlu yazar?n e-posta adresine dayal? tahmini kurum bilgisi).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama): 2017

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik kullan?mda genellikle ücretsiz oldu?u varsay?lmakla birlikte, ticari veya geni? çapl? kurumsal uygulamalar için sorumlu yazarlarla (Gü?ercin ve Aksay) ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?urada indirilebilir: deanin-yabancilasma-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Gü?ercin, U., ve Aksay, B. (2017). Dean'in Yabanc?la?ma Ölçe?inin Türkçe uyarlamas?: Geçerlilik ve güvenilirlik analizi. *Uluslararas? Yönetim ?ktisat ve ??letme Dergisi*, *13*(1), 137-154. Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: ijmeb.org.

Yabanc?la?ma Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

?nsan, do?as? gere?i arkada? canl?s? ve yard?mseverdir. (R)
Ya?ad???m?z dünya asl?nda dostane bir yerdir. (R)
Her ?ey görecelidir ve ya?am?n kesin kurallar? yoktur.
S?kl?kla hayat?n gerçek anlam?n?n ne oldu?unu dü?ünüyorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM